



TUKES
TURVATEKNIIKAN KESKUS

TIEDOTE

Julkaistavissa 11.12.2002

Ilotulitteiden vaaroista muistutetaan taas turvallisuuskampanjassa

ILOTULITEONNETTOMUUDET SATTUVAT ENIMMÄKSEEN NUORILLE

Uuden vuoden ilotulitemarkkinoilla on jälleen myynnissä satoja erilaisia ilotulitemalleja. Vaikka markkinoille tulevat tuotteet täyttävät niitä koskevat vaatimukset, on aihetta muistuttaa kaikkien ilotulitteiden vaarallisuudesta, erityisesti mikäli niitä käytetään väärin tai varomattomasti. Nuoret ovat tutkimusten ja tapaturmalukujen perusteella riskiryhmä. TUKES kampanjoi uuden vuoden alla suojalasien käyttöä erityisesti nuorille.

Turvatekniikan keskus (TUKES) on hyväksynyt myyntiin tänä vuonna 136 uutta ilotulitetyyppiä. Ennakkotestien perusteella hylättiin 20 tuotetyyppiä (13 % testatuista), kun viime vuonna hylättyjä malleja oli 48 (20 % testatuista). Kaikkiaan markkinoilla on vajaat 900 erilaista tuotetta.

Vaikka ilotulitteiden riskit ovat useimpien tiedossa, aiheuttavat ilotulitteet joka vuosi vakaviakin tapaturmia. Yleensä tapaturmat sattuvat hyvinkin nuorille henkilöille. Silmälääkärien keräämien tietojen mukaan ilotulitteet ovat viime vuosina aiheuttaneet joka uuden vuoden yönä kymmeniä sairaalahoitoa vaatineita silmävammoja, viime vuonna niitä oli yli 30. Viime vuonna kaksi kolmasosaa ilotulitteiden aiheuttamista silmävammoista sattui alaikäisille. Kaikki silmävammat olisi voitu ehkäistä käyttämällä suojalaseja.

Myös TUKESin ja Kuluttajatutkimuskeskuksen alkuvuonna toteuttama kyselytutkimus osoitti nuorten olevan riskiryhmä ilotulitteiden käytössä. Nuoret lukivat ilotulitteiden turvallisuusohjeita, käyttivät suojalaseja sekä noudattivat turvaetäisyyttä muita harvemmin. Tutkimuksen perusteella suojalasien käyttö on kuitenkin yleisesti ottaen ilahduttavasti yleistynyt, sillä jo reilu kolmannes suomalaisista käyttää niitä ilotulituksissa.

Kaikkiin ilotulitteisiin liittyy riskejä, jos tuotteet eivät ole kunnossa tai jos niitä käytetään väärin. Viime vuosina erityisesti pienet, vaarattomilta näyttävät pienoisoraketit ja roomalaiset kynttilät ovat aiheuttaneet monia silmävammoja. Nämä pienikokoiset tuotteet vaativat aivan samalla tavalla huolellista käyttöä ja ohjeiden noudattamista kuin isommatkin raketit, padat ja soihdut.

Varsinaisia ilotulitteita ei saa myydä tai edes luovuttaa kotonakaan alle 18-vuotiaille, joten vanhempien toiminnalla on suuri merkitys turvallisuudelle. Moni on ostanut lapselle ilotulitteita ajattelematta riskejä.

TUKES jatkaa nyt uuden vuoden kynnyksellä kampanjaa ilotuliteturvallisuudesta ja erityisesti suojalasien käytön tärkeydestä. Televisio- ja ulkomainoskampanjan teemana on "Vaaratonta ilotulitetta ei ole – käytä suojalaseja". Lisäksi TUKESin Internet-sivuilla www.tukes.fi on yleisiä turvallisuusohjeita, luettelo myyntiin hyväksytyistä ilotulitteista sekä uutena aineistona lyhyitä filmejä ilotulitteiden turvallisesta käytöstä.

Lisätietoja: Ilotuliteturvallisuudesta: Harri Roudasmaa, yli-insinööri, TUKES, puh. (09) 616 7372
Mikko Ojala, turvallisuusinsinööri, TUKES, puh. (09) 616 7427
Silmävammoista: Tero Kivelä, dosentti, HYKS/Silmäkliniikka, puh (09) 4717 3105

Liite: Taustatietoja ilotulitteista

TAUSTATIETOJA ILOTULITTEISTA

- Suomessa myydään vuosittain arviolta jopa pari miljoonaa ilotulitetta. Myyntiin hyväksytyjä tuotenimikkeitä on noin 900.
- Vuodenvaihteen ilotulitekaupan saa aloittaa 27.12. Ilotulitteita saa käyttää uudenvuodenyönä klo 18 ja 6 välisenä aikana, ellei kunnan järjestyssäännöissä tai määräyksissä ole muita rajoituksia käytölle.
- Myynnissä ja käytössä saa olla vain Turvatekniikan keskuksen (TUKES) hyväksymiä tuotteita.
- Ilotulitteilta vaaditaan tuotetestejä ennen kuin tuote voidaan hyväksyä Suomen markkinoille. Tarvittavat testaukset tehdään Puolustusvoimien teknillisessä tutkimuslaitoksessa. Lisäksi valmistajilta ja maahantuojilta edellytetään myyntiin tulevien tuotteiden jatkuvaa laadunvalvontaa. Mikäli tuotteissa havaitaan vakavia puutteita, ne voidaan poistaa markkinoilta.
- Paloviranomaiset valvovat omalla toimialueellaan ilotulitteiden myyntipisteitä. Myyntipisteissä tulee olla paikalla TUKESin turvallisuustutkimuksen suorittanut myynnistä vastaava henkilö. Tuotteiden varastoinnin ja esilläpidon on täytettävä turvallisuusvaatimukset. Myynnissä saa olla vain hyväksytyjä tuotteita.
- Varsinaisia ilotulitetuotteita ei saa myydä eikä luovuttaa alle 18-vuotiaiden käyttöön.

Muistilista ilotulitteiden käyttäjille:

- Lue tarkoin käyttöohjeet ja noudata niitä
- Käytä suojalaseja ja sytytyspuikkoa
- Käytä sopivaa tukea tai telinettä rakettien ampumiseen
- Myös padat, tähtipommit ja muut ilotulitteet vaativat kovan alustan ja tukemista, jotta ne eivät kaadu ammunnan aikana
- Ammu ilotulitteet aukealta paikalta ja vaarattomaan suuntaan; ei koskaan kädestä eikä parvekkeelta; ei koskaan toisia päin
- Älä muuntele tai yhdistele millään tavalla ilotulitteita; vakavimmat vammat aiheutuvat yleensä omatekoisista viritelmistä
- Jos ilotulite ei toimi, odota vähintään 10 minuuttia. Älä käytä viallisia tai toimimattomia tuotteita, vaan palauta ne ostopaikkaan
- Älä jätä toimimattomaksi jäänyttä ilotulitetta heitteille. Jos et voi palauttaa sitä, upota se vesiämpäriin muutamaksi tunniksi ja hävitä talousjätteiden mukana
- Ei ilotulitteita alaikäisille tai päihtyneille
- Siivoa jälkesi, muista raketeista lentävät kepit